

**Medijska
vojna**

str. 2

**Nej sam
mejla
greja**

str. 4

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 18. junija 1992 • Leto II, št. 12 • Cena 10 forintov

ZVEZA SLOVENCEV - OBČINA MURSKA SOBOTA

Sporazum potrjuje že dogovorjeno

Sodelovanje med Porabjem in soboško občino traja že vrsto let, seveda pa so se po ustanovitvi Zveze Slovencev na Madžarskem te vezi še bolj okrepile. Pred dnevi sta obe strani stopili še korak naprej, saj je prišlo prvič do podpisa sporazuma o sodelovanju. Dokument sta v Monoštru podpisala župan soboške občine Andrej Gerenčer in predsednik slovenske zveze Jože Hirnök.

V dokumentu je zapisano tisto, kar se že uresničuje. Peti člen nove slovenske ustave zdaj še bolj poudarja skrb slovenske države za avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah. Tako se občina Murska Sobota in izvršni svet obvezujeta, da bosta v prihodnjih letih še intenzivneje spodbujala stike s slovensko zvezo in nasploh med prebivalci ob meji. Mejni prehod Martinje-Gornji Senik naj bi bil zdaj že realnost, potrebno pa se bo truditi, da se odprta še prehoda Verica-Čepinci in Prosenjakovci-Magyarszombatfa. Večjo pozornost bo treba nameniti tudi gospodarskemu razvoju krajev ob Muri in Rabi. Vlaganja pa bodo spodbudila, le odprta meja in nove povezave, med

ka v cerkvi. Na Gornjem Seniku namreč še vedno ni slovenskega duhovnika.

Sporazum bo veljal pet let, obe strani pa ga lahko še dopolnjujeta.

Podpisovanja dokumenta sta se udeležila tudi predsednik železnožupanijske skupščine Gyula Pusztai in monoštrski župan Károly Bauer, pa tudi soboški predsednik vlade Ivan Obal. Tako je beseda stekla tudi o aktualnih temah sodelovanja, predvsem o gospodarstvem.

Silva Eöry

drugim tudi železniška proga med Mursko Soboto in Monoštrom.

Dogovor predvideva tudi sodelovanje na kulturnem in šolskem področju. Posebno v šolstvu bo potrebno storiti več za ohranjanje jezika, poskrbeti bo treba za dodatno izpopolnjevanje učiteljev. Gornjeseniška šola naj bi še naprej sodelovala s šolo v Kuzmi, števansko pa z osemletko iz Šalovec, monoštrska gimnazija pa s soboško.

V sporazumu niso pozabili omeniti tudi skrbi za ohranjanje slovenskega jezi-

“Zdaj pa bom zaprla šolska vrata in do septembra ADIJO ŠOLA!”, pravi Livi-ja Nemeš iz Sakalovec. Porabski otroci so že doma, kajti učno leto se je končalo 12. junija.

DOGOVORI O ŽELEZNIŠKI POVEZAVI MED SLOVENIJO IN MADŽARSKO

ČAS ZAHTEVA SODOBNEJŠE TRANSPORTNE POVEZAVE

KAKOR NI VEČ DILEME, ali bosta letos odprta mejna prehoda pri Gornjem Seniku (Martinje) in Tornyiszentmiklósu (Pince), tako se nihče več ne sprašuje, ali je potrebno zgraditi železnico med Mursko Soboto in Monoštom. Oboje postaja resničnost, pa ne zaradi sentimentalnih želja prebivalcev ob meji, marveč zavoljo realnih ekonomskih zakonitosti, ki zahtevajo sodobnejše in krajše transportne poti v tem delu Evrope.

STROKOVNJAKI IN POLITIKI, ki se ukvarjajo s pripravami na gradnjo železniške proge, so prepričani, da bo progo mogoče zgraditi v treh letih. Gre za 38 kilometrov proge (17 km na madžarski strani in 21 kilometrov na slovenski), po kateri bodo vozili tovorni vlaki s hitrostjo okoli 100 kilometrov na uro, vagone pa bodo vlekle dizelske lokomotive. Za gradnjo bo potrebno po zdaj znanih izračunih blizu 60 milijonov dolarjev.

O železniški povezavi med Slovenijo in Madžarsko sicer nismo pisali tolikokrat, kakor o mejnem prehodu med Gornjim Senikom in Martinjem, vendar se zdi, da je med obema transportnima potema le precej povezave. Verjetno je je največ v tem, da so bile želje po odpiranju mejnega prehoda in vzpostavitvi železniške povezave dolga leta zgolj želje, ki se začinjajo v tem letu udejanjati na madžarski in slovenski strani.

ZADNJE DNI je bilo kar nekaj pogovorov med najvišjimi predstavniki Madžarske in Slovenije o prometnih povezavah med državama. Kajti poleg železnice so pomembne tudi nove in sodo-

bne ceste. Obe strani sta bili s pogovori zadovoljni, saj niso govorili le o tem, ali so nove povezave potrebne, ampak o tem, kako jih čimprej uresničiti. Povsod je bilo poudarjeno tudi širše

zanimanje za te povezave, denimo Nemcev, Italijanov in še koga.

RAVNO TA ŠIRŠI EVROPSKI INTERES prometnega povezovanja je tisti, ki zagotavlja, da ne bo večjih težav s financiranjem projektov. Madžarska stran tudi želi, da bi denar za 17 kilometrov železniške proge nekako dogovorno priskrbelo Slovenija. Čeprav denar ne bo problem, je slovenska stran previdna pri odločanju za tiste, ki bodo na tak ali drugačen način sovlagatelji pri gradnji proge. Med tistimi, ki se najpogosteje pojavljajo kot možni vlagatelji, so avstrijska firma Voest Alpine, nemški Krupp, več italijanskih firm in tudi budimpeštanski Dunav holding.

PO ZADNJIH INFORMACIJAH slovenskega ministra za promet in zveze Marjana Kranjca je madžarska stran za svoj del proge že pripravila vso dokumentacijo, na slovenski strani pa je že iniciativni odbor za ustanovitev delniške družbe, ki bo skrbela za gradnjo proge. Poseben meddržavni sporazum o železniški povezavi bosta septembra v Sloveniji podpisala madžarski in slovenski prometni minister.

POUDARJANJE ŠIRŠEGA EVROPSKEGA ZANIMANJA za nove transportne poti v Sloveniji in Madžarski je upravičeno, toda prezreti ne gre tudi pomena železniških in cestnih povezav zlasti za slovensko in madžarsko gospodarstvo. Mislimo, denimo, na Luko Koper, ki je bila med prvimi pripravljena prispevati denar za železniško povezavo z Madžarsko, in takih, ki so zainteresirani za hitro povezavo med državama, je še več. Verjetno ni odveč omeniti ugodnega vpliva na razvoj turizma in še česa, za kar se zavzemajo gospodarstveniki in drugi tudi v Železni županiji in Prekmurju.

eR

MEDIJSKA VOJNA

Pravzaprav bi lahko bili srečni, da je samo medijska vojna, pa vseeno nismo. Novinarji na Madžarskem bi bili lahko domišljivi, češ kako je njihova stroka pomembna. Že zavoljo tega, ker se zaradi medijev že mesece in mesece prepirata tudi predsednik Republike Madžarske Árpád Göncz in ministrski predsednik József Antall. Ravno tako vse stranke. Kot če ne bi imeli nobenega drugega dela.

Začelo se je pravzaprav že na začetku, ko so bili še številni časopisi - županijski in državni - v lasti partijskih odborov. Nakar je bilo odločeno, da se ti časopisi morajo prodati (privatizacija), denar pa naj gre v državni proračun. S privatizacijo večine madžarskih časopisov pa se je bistveno spremenil tudi odnos uredništev do dnevne politike. Ker pač ni več neposredne (v bistvu nikakršne) kontrole nad uredništvom, so novinarji postali neodvisni. To pa pomeni, da tudi zelo kritični. Kar pa sploh ni težko, saj če se dva najpomembnejša madžarska politika že mesece ukvarjata s tem, ali bosta razrešena predsednik televizije in radia, potem tudi to dokazuje, da se v tem madžarskem in vzhodnoevropskem kaosu ne ukvarjajo z najpomembnejšimi stvarmi.

Kot rečeno, večina madžarskih časopisov zelo realno (kritično) obravnava delo madžarske vlade in parlamenta, kar pa novi oblasti ni všeč. Slednja ravno tako ne mara kritike kot predhodna. Istočasno pa nima več nobene oblasti nad tem delom časopisja. Zato postaja agresivna. Že zlasti, ker je tudi ta nova oblast globoko, če ne celo slepo prepričana o svojem poslanstvu. Sicer je z denarjem davkoplačevalcev ustanovila nekaj svojih ali sebi lojalnih časopisov, vendar pa ti v glavnem obstajajo le zaradi prikritih subvencije. (Predsednik bank so še pred letnimi skupščinami "prepričali", da odštejejo svoje milijončke za vladne in provladne časopise, potem pa so jih odžagali.) Zato torej ta zagrizenost zaradi televizije in radia.

Predsednika Hankiss in Gombár sta bila svojčas imenovana s popolnim soglasjem vseh šestih parlamentarnih strank. Ker pač gre za dve zelo močni osebnosti (prvi je eden najboljših madžarskih sociologov, drugi pa eden najboljših politologov), poskušata voditi ta dva zelo pomembna medija avtonomno. To se pravi v skladu s strogimi novinarskimi pravili. Ministrskemu predsedniku, ki je zelo občutljiv človek, da ne rečem nečimrni, pa to ne ustreza. Zato je najprej želel imeti svoje ljudi kot podpredsednike (neke vrste komisarje) pri teh medijih. Imenovanje prvih kandidatov je predsednik Göncz zavrnil. Že

takrat se je začelo tekanje na Ustavno sodišče. Potem so čez nekaj mesecev imenovali nove kandidate. Zdaj šef vlade Antall čeli imeti tudi svoje predsednike, kar pomeni, da je predlagal odstavitev sedanjih dveh, češ da sta "nesposobna". Tega predloga predsednik republike ni podpisal. Premier se spet obrne na Ustavno sodišče. Slednje je pred kratkim odločilo, vendar v tako nejasnem jeziku strganih dohtarjev, da sta oba sprta partnerja (predsednik vlade in predsednik republike) vzkliknila od veselja: "A nisem rekel, da imam jaz prav?!" Pa smo spet tam.

Nova oblast (vlada) je bila vsekakor uspešna v tem pogledu, da je zasejala zdrave tudi med novinarje. Ustanovljeno je že tudi novo, maloštevilno provladno društvo novinarjev (MUK), katerega člani se na primer brezplačno vozijo z vlaki, medtem ko ostalih 5 - 6 tisoč članov društva, ki so ostali v stari organizaciji (MUOSZ), ne dobi nobene podpore.

Morda so mediji res pomembni. Vendar pa tako zelo spet ne, da bi lahko od zdaj naprej karkoli govorili po televiziji in radiu (npr. hvalili vladine uspehe) in bi s tem dosegli, da bodo ljudje odobravalni tisto in ploskali tistemu, kar ne drži, kot v lepih socialističnih časih. Danes so ljudje že precej dobro informirani in jih ne bo lahko zavajati, pa četudi bodo vsi časopisi ter vse radijske in televizijske postaje v vladnih rokah.

Predsednik republike Göncz, ki ni pripravljen sodelovati pri teh oblastniških manipulacijah, pa je od vsega začetka do danes najbolj popularen politik na Madžarskem.

Francek Mukič

KALENDAR (20)

ALOJZ DRAVEC

Od 18. stoletja tadale so se najšli v naši vasnicaj takši pavri, šteri so radi pisali. Samí so napisali ali pa so z druži knjig dojspisali, z nemškoga pa z vogrskoga dojobračali cerkvene pesmi, Šibilske knige. Tau pa zato, ka so drugo štenjé nej meli, kak molitvenike pa katekizmuše. Gda so v 20. stoletji začnili vöдавati Kalendar srcá Jezušovoga, Marijin list pa Novine — tú so lidgé že leko šteli drugo tö. Eden paver s Slovenske vesi — ALOJZ DRAVEC — pa je začno písati tö v Novine. Z rauko je napiso en dugši članek o šegaj v svojoj vesi, štero je vendrik sto poslati v Kalendar srca Jezušovoga:

NARODNA VERA I NAVADE V VĚSI

... iz vekšega stoji z šatringe, z comprijé ali z čelerije; štero istina je preveč žalostno, da lüdstvo te grozne grehe tak rado nasledüje, šterim grehom svéta mati církev s celo močjov proti stoji" — začne svoje pisanje DRAVEC. Tadale piše o šegaj na dén svétoga Andráša, Mikloša, Lucije, na svéti post, na dén drovne decé, novoga léta, na fašenek, prvoga ápril mesaca, svétoga Jürina, na risálsko nedelo, na den prvoga májüša, vséh svécov, pa o návadaj pri krsti, na gostüvanji i na torbini. Ovak pa:

"vsáki pétek nika šatrijo. . . Na mládi pétek pa v mesec glédajo pa nika molijo. Ednok sam vido edno babo, ka je mesec molila i sam jo pito: Ka pa delate? Je právla: Niháj, niháj, vidíš moje oči so té mládič zdaj ob prvím zaglédnila, pa ga molim, naj cejli mesec lačna ne bom. . . Či koga sréčejo, se nazáj povrnéjo domo i nédejo z domi rekoč: Tak nede sreče, ka mi jo žé vrág tá néso. Pa ešče máček je vno go krát nazáj povrné, či pred njimi pot naprávi."

Alojz DRAVEC se je narauo 29. IX. 1886 v Slovenskoj vesi. Mati so meli sedem mlajšov, un je büü peti. Kak mladi pojep je vöodišo v Merko, gde se je oženo z dekló iz Büdinec. Gda sta z Merke domau prišla, sta živela v Traušči. Dvej čeri pa enoga sina sta mejla. DRAVEC je v prvi bojni mogo na fronto, gde so ga na smrt ranili. Mrau je 28. VIII. 1915 v Lepniki na Moravskem (Češkoslovaška). Njegov rokopis sta najšla škonika Karel Krajcar i Irena Pavlič pa sta poslala v Ljubljano, gde je profesor Vilko Novak vöđau v novinaj TRADITIONES (1974).

Našo serijo KALENDAR smo začnili lani septembra, gda se je šaula začnila. Zdaj je šaule konec i tak je naše serije tö konec. Ge tö tak pravim, kak DRAVEC na konci svojega pisanja — PA Z BOGOM, NIKA MI NE ZAMÉRITE!

Marija Kozar

2. junija je István Balogh, veleposlanik R Madžarske v Sloveniji, obiskal Železno županijo. Bil je tudi gost Zveze Slovencev na Madžarskem. Zanimal se je za delo organizacije. Zvezi je obljubil pomoč in podporo.

"Ob njih pa sem se učil tudi sam"

Konec maja je bilo v Rušah pri Mariboru 22. srečanje slovenskih lutkarjev. Na njem so sodelovali tudi lutkarji z osnovne šole Gornji Senik s predstavo, ki jo dobro pozna tudi domače občinstvo. Seniški lutkarji so znova dokazali, da sodijo v vrh slovenskega lutkarstva. Med trinajstimi predstavami,

ki smo si jih ogledali v dveh dneh, so bile tri ali štiri, ki so zares dobre. Med temi pa zavzemajo posebno mesto prav seniški ptički, ki jim je s svojo liričnostjo uspelo navdušiti publiko in kritike.

Običajno se popotovanje neke šolske predstave konča ravno na takšnem srečanju. Kot vse kaže, pa bodo ptički peli še nekaj časa in strašilo še govorilo v "domačoj rejči". Kar precej ponudb za gostovanja je prišlo. Maribor, Ljubljana, Kranj. . . Tako bomo imeli kar lepo število uprizoritev in na koncu lahko rekli, da smo opravili dobro delo. Delo, ki smo ga začeli letošnjo zimo. S pisateljem Ferijem Lainščkom iz Budinec sva že dolgo nosila v sebi željo, da bi naredila predstavo, ki bi bila nekoliko drugačna od lutk, ki jih srečujemo na slovenskih odrih, obenem pa bi gledalec lahko v njej našel ali pa vsaj začutil nekaj lepega, nežnega. Ko sem

mrzlega decembra prinesel besedilo na šolo in se prvič srečal z igralci, mi še ni bilo jasno, kaj in kako. Počasi pa je stvar pričela teči, žive in iskrene oči mojih novih prijateljev so željno poslušale in se učile. Ob njih pa sem se učil tudi

po ustvarjanju. Ravno ta zvestoba in predanost, mogoče tudi trma pa stalisti, zaradi katerih so seniški lutkarji to, kar so, zmeraj sposobni seči po zvezdah. Predstava je bila narejena in pričela so se naša potovanja. Sodelovali smo na srečanjih lutkarjev v Soboti, Pesnici, Rušah. gostovali po Prekmurju in kot rečeno, popotovanje še ni končano. Nazadnje se bo sicer zgodilo, kar se ima zgoditi. Vsaka predstava enkrat umre. Verjetno bomo malce žalostni, ko bo ostal le še spomin. To je pač usoda gledališča. Odložili bomo naše ptičke in vzeli v roke nove lutke. To pa je veselje v gledališču, ko iz preteklega nastaja novo.

Enkrat v pozni jeseni, ko bo porabska zemlja spala, bomo ponovno sedli skupaj in se veselili novih začetkov. Neutrudna Klara Fodor pa mi bo ponovno rekla: "Miki, etak sam si brodira, ka bi najprle. . ." Ampak, to je že druga zgodba.

Miki Roš

Varázsország

Magyarok, nemzetiségek és kisebbségek gyermekvers-antológiája

Szombathely, 1992

V Sobotelu je pred nedavnim izšla tanka knjižica z naslovom Čarovna dežela. Zbirka slovenskih, nemških in hrvaških pesmi je namenjena narodnostnim vrtcem, lahko jo pa uporabljajo tudi v madžarskih vrtcih, kajti pesmi so prevedene v madžarščino. Prevedel jih je József Balogh. Ilustrirali so jih romski otroci. Knjižico je izdal kuratorij Sklada za otroke.

OD SLOVENIJE...

UBILI KRAMBERGERJA

Na binkoštno nedeljo je v Jurovskem Dolu izgubil življenje dobitnik od Nегоve, predsedniški kandidat Ivan Kramberger. Z lovsko puško ga je z razdalje 62-tih metrov ustrelil 42-letni domačin. Kramberger je imel v Jurovskem Dolu enega od svojih političnih shodov, saj je spet nameraval kandidirati za eno od pomembnejših funkcij, za slovenskega predsednika.

Ivan Kramberger je bil kontroverzna osebnost slovenske politike. Na zadnjih volitvah je dobil kar petino glasov slovenskih volivcev pri volitvah za predsednika slovenskega predsedstva.

Po uboju so mnogi menili, da je to politični atentat, toda osumljenec je povedal, da je nanj streljal zato, ker mu Kramberger ni bil všeč.

UNIMA 92

14. junija se je v Ljubljani začel 16. kongres in svetovni festival lutkarjev, imenovan UNIMA 92. Za teden dni se bodo napolnile dvorane, ulice in trgi slovenskega glavnega mesta. Poživele jih bodo lutke in predmeti z vsega sveta, udeleženci pa se bodo obogatili z novimi strokovnimi spoznanji.

HITRA POŠTA MED SLOVENIJO IN MADŽARSKO

Za slovenske in madžarske poštarje je bil ponedeljek, 15. junij, pomemben dan. Na dvorišču pošte v Lentiju sta glavna direktorica slovenskega PTT-ja in njen madžarski kolega Bela Doros simbolično izmenjala pošiljko iz poštne furgonov in tako uvedla celinsko poštno linijo Ljubljana - Budimpešta, ki bo omogočila hitrejšo poštno povezavo med državama, pa tudi povezanost Slovenije z vzhodno Evropo.

Glavni direktor madžarske pošte je obljubil, da se bo 1. avgusta začela tudi brezplačna dostava časopisov z obeh strani meje. Namenjeni pa bodo seveda obema manjšinama.

NEJ SAM MEJLA GREJA

Bila je kulak, usaudili so go, ka je rusag vöuvadila Slavom. Trpela je, pa nej vejdra, ka zaka. Od svojoga žitka parpovejda Varnji Margit.

"1951, decembra, vnoči je vöra dvanajsat bila, da so po nas prisli. Nej so čakali, ka bi dvera oprli, včasih so je notravtrnili. Očo pa brata Ferenca so k stanej postavili. Potejn so pa gvant začnili völjčati z omara. Edan za drudjim. Da so materinoga v rotjé vzeli, tak so prajli: "Tau je stari kurvini gvant." Etak grdo so goučali z nami. Dja sam pa tam stala pa sam rotjé v sracino žeptja mejla. Gda so tau vidli, ka rotjé v žeptja mam, namé so tü k stanej postavili. Bojali so se, ka kaj mam v žeptja. Telko smo leko s seuv nesli, ka nam je v lejan (prt) notra šlau. Drugo smo vse doma mogli njati. Gvant smo notra sklali, kolač kröja, pa tri litra mlejtja. Tau je bilau vse. Živali, gausi pa ka smo znautra v rama meli, vse smo doma mogli njati. Štja tisto so nam nej dopistili, ka bi dvera zaprli. Na stežo (stežaj) oprejšto smo je njali. Z nami vret so krave tü tagnali. S tovornjakom so v dvor stanili pa na tistoga smo se mogli goraspattjivati. Bijo nad njimi zato edan poštni tü. Zato, ka gda sam k tovornjaki ušla, mi je pravo, ka je tau nej mena valaun. Dja sam pa tau prajla: "Nika ne deja, prvín zdjina pa tak sam štja nej vidla Alföld." (Ravnina na vzhodnem delu Madžarske. K. H.) Zato sam tau prajla, ka nej sam stejla pred očov djaukati. Oni so že stari bili pa nej sam njim stejla štja vekšo žalost.

Vse so nas taodpelali. Očo, mater, Ferenca, Maričko, namé. S tovornjaka so nas na bagaun spatjivali. Töj nas je že z več vesi bilau. Dva dneva smo se

pelali v bagauna. Cug je samo te stano, da so lüstvo goravzeli. Pelali smo se kak živina, zato ka štja okna nej bila, gde bi vö leko poglednili. Dva dni smo dardjetali od straja. Bili so takši, steri so spoj batežni bili. Zato, ka so je batežne s postale vöpobrali. Večkrat je cug stano, gda smo mrtvo lüstvo vöklali. Na drudji večer smo stanili v Tedeja pa so nas dolazapovedli z bagauna. Nej daleč odtec so štale stala, gde smo mesto dobili. Vsakši daubo edno slannatno mesto, kama si je dolalego. Okna pa dvera so nej bila na štala skur edan mejsac. Tak mrzlo je bilau znautra, ka je voda zmrznila v kanta.

Dočas, ka smo nej odli delat, smo cejli dën znautra v štala bili. Vsakši zranjak pa vačer smo vöstanili pred štalo pa so nas paršteli, če stoj ne fali. Sletkar, gda smo pri zidaraj delali, je že malo baukše bilau zato, ka tam smo že malo baukšo djesti dobili. Mi ženske smo tü ranč tak mogle delati kak moški. Cügeo (opeko) pa beton smo nosile. Petdeset mejtrov sam leko samo kraj üšla od tistac, gde smo ranč delali, dala nej.

Dosta smo trpali pa dosta lüstva je mrlau. Bijo je odtec edan človek, Samosvölgyi. S plüči je emo nikšo bajo, nej daubo sapé. Da smo znautra spali v štala, te je nej daubo lufta. Dvera so furt oprejšta mogla biti. Če je stoj zapro, te so mena prajli, aj nim döjn oprém. Dja sam njim furt oprla, dapa bila je s te krajine edna žena, stera furt zaprila dvera. Srmak človek naslednja že vö üšo na gaulo zemlau pa tam spau. Tam je štja bola batežan grato pa mrau. Zaman je sto k doktora titi, nej so ga pistili.

Materna rejč (12)

INTERFERENCA

Tistoga ipa, gda je bojna bila pa so moški na fronti bili, so dosta mejstaj ženske opravljale moško delo tö. Gnauk se je zgodilo, ka je en italijanski sodak üšo domau s fronte pauleg ene njive, gde je ena ženska orala. Zemla je trda bila, plüg velki, mara nevolna. Tak, ka je ženska trnok zaplautala s plüginami orami. Brazde pa so krive bile, kak kakše čipke na kikli. Italijanski sodak pa gleda, gleda pa te gnauk samo kriči ženski: kurva, kurva! Pa kaže na krive brazde. Ženska pa čemerna grata pa pravi: au, tvojoga djudašal Te pa nej zavolé, ka se namesto moškov tü mantram, te boš pa ti meni takše gučo?! Na tau je tá k sodaki skaučila pa ma dve takši za vüje tazabeljila, ka je sodak najprva mislo, ka vendrak pá s štükom strejlajo, kak na fronti. Gda je že pri drugom prikari tadoj stapo, si je brodo: té vogrske ženske pa so parpitane, ka jim človek samo telko pove, ka je brazda kriva, une pa se gnauk samo paukati začnejo. Če bi ger sto nej znau, italijanska rejč kurva tau pomeni, ka krivo.

Kak vidite, z rečami si človek tö pomalek more djati, ka naslednje eške leko fasiva, če ga naupek razmijo. V našom porabskom guči pa v knjižnom slovenskom jeziki tö več takši rejči geste, štere so nazvünak gnake, depa drugo znamenüjejo. Če povejmo en ljubljanski fant pove o eni porabski deklí, ka: to dekle je čedno — nej ka bi si sirauta mislila, ka je rejsan čedna, zato ka v Sloveniji ta rejč znamenüje, ka lejpa (csinos).

Toma, ka povejmo v slovenskom guči na enoj mesti ena rejč tau pomeni, v drugom pa nika drugo, čednjaki tak pravijo, ka interferenca. Mi tak pravimo, ka nakak prej sive oči má. Če tau dojobrnemo na ljubljansko rejč, te sürkaste oči vöpridejo. Če en človek v Porabji drugoma tak pravi, ka zgini! (pes zgine, gda je stari), tau je trnok grdo. Če pa v Maribori povejo: zgini!, te škejo povedati, naj dé spauti. Tau je tö nej lejpa beseda, depa je zato don velki razloček med njima. Zato na tau moremo fejst skrb meti. Drugo paut vam več takši vküp poberém. Nej ka bi vi — zdaj ka se granice operajo — ger tö biti bili od kakše lejpe ženske v Sloveniji.

Fr. M.

Do 1953. sam na Alföldu bila. Potejn so avoštja pomé prišli pa so ma v vauzo zaprli. Tau so trdili, ka sam prejkodla v Jugoslavijo pa sam vöuvadila Vaugra. V Anduvca je bila edna žena, stera je prejkodla. Tau so zgrabili pa so go notrazapri v vauzo. Gda je že en čas tam bila, te so ji obečali, ka go pistijo, če povej, ka sto je štja prejkodo z njauv. Ona je pa prajla namé, samo aj njau pistijo. Zatauga volo so ma avoštja tapelali ranč te, gda je amnestija bila. V Sombotel so ma pelali na AVÖ. Prejdjan je ranč te nej bijo tam. Tak sam bila dva tjedna tam, ka so ma štja tau nej pitali, ka mi je mënja. Zvöjn vodé pa skaurdja sam nikanej dobila. Vsakši dën so ma bili. Nej so ma pitali, ka sto sam, ali zaka sam tam. Tak so ma vtjüpbzili, ka sam že tak slaba bila, ka sam vtjüpspadnila. Glavau sam si notra v žalejzna dvera vdarila, na té taléb so dvera

oprli. Gda sam k sebi prišla, te je že doktor pri meni bijo. On njim je pravo, ka več ma ne smejo biti, zato ka slabo srcé mam. Odtec so ma v Budimpešto pelali v Marko, ta, gde saudijo. Najprvin sam dve pa pau lejta dobila. Drudjin, gda so ma zvali, te so ma pitali, ka gda so ma internirali na Alföld. Prajla sam, ka 1951. leta. Ženo, stera ma je taužila tisto so pa 1953. leta zgrabili. Gda sam tau prajla, te so vtjüppoglednili pa so ma vöposlali. Za pau vöre so ma nazaj zvali pa so deset mejsacov pistili od vauze. Nej sam mejla greja, pa döjn sam skur dve lejta zaprejšta bila.

Drudji od držine so té cajt v Bögöti delali. 1956. leta smo domau prišli. V rama drugo nej ostalo, samo štiri stané, drugo so vse pokradnili. Tak, ka smo znauva leko začnili."

K. Holec

KAJ MENITE?

Kakšni so
bili Porabski dnevi?... DO
MADŽARSKE

Dorina Elza iz Števanovec Sploj lepi den je bijo. Lopau je bilau, kak so Slovenci vtjup prišli od Gorenjoga Senika pa cejlak do Medvod. Vsakši nastop se mi je vido. Dapa najbola se mi je tisto vidlo, gda smo na večernici vtjupar popejali s tistimi, steri so iz Slovenije prišli. Nam, Slovencom tōj na Vugrskom je té dén svetek bijo. Dobro bi bilau, če bi vsakšo leto bijo edan etaši dén. Puni je bijo kulturni dom, dapa več lüstva bi prišlo, če bi vedli, ka Porabski dnevi baudajo. Plakata bi tarbelo vösklasti. Etašoga reda bi leko bila ena mala buča. Te bi se vidlo, ka je svetek. Dén bi pa leko koncali z eno veselico. Etak bi bijo cejli Porabski dén. Teški cajti odijo zdaj na lüstvo, na manjšino pa štja bola. Zdaj nam tarbej vtjupdržati, da štja leko.

(Plakati so bili v Števanovca, samo so nekakoma napauti bili pa so je vtjupstrgali. K. H.)

Totustji Mariš

Lejpi nastopi so bili. Vasela sam, ka mi tōj v Števanovca tū mamō eden pevski zbor, steri je nastauo. Vsakša skupina (csoport) je notra pokazala nika od tisti krajin, gde živijo. Steri v pesmi, steri pa v plesi. Steri so iz Šalovca prišli, tisto so tak goučali kak mi, steri so iz Medvod prišli, tisti so že knjižni djezik goučali. Tau dobro bau, če mo več nadcmaj (skupaj) odli, zato, ka te se na nas malo tū nika

zgrabi. Tak dugo živimo raznok, ka že pomalāk pozabimo rejč. Djestou taša reči (besede), stera smo že cejlak tapozabili. Če večkrat etak vtjupridamo, nika se samo navčimo. Pa če vōpridamo v Slovenijo, te nemo tak, kak če bi v lücko rusaga (v tuji državi) bili. Vej so pa oni tū Slovenci kak mi. Eno bajo so meli tej dnevi! Če je stoj z Varaša ali z drudje vesi prišo, nej je vido od cejloga nikanej. Zato, ka je vse v kulturnom domi bilau, ves pa tak vōgledala kak po drudji nadelaj.

Dapa tau nej baja. Zdaj so bili prvi Porabski dnevi. Kleta na tau že tū damo. Pa če de ves Zvezi pomagala, gvüšna sam, ka več lejt baudajo štja takši lejpi dnevi kak sta tejvada bila.

K.H.

Še enkrat o
PORABSKIH DNEVIH v slikahGOSTOVANJE
PORABSKIH
KULTURNIH
SKUPIN IN
ŠPORTNIKOV

V juniju in juliju bodo nastopi in gostovanja porabskih kulturnih skupin in športnikov.

Folklorna skupina z Gornjega Senika je 13. in 14. junija gostovala v Žitara vasi na avstrijskem Koroškem. Bili so gostje tamkajšnje folklorne skupine.

Mešani pevski zbor Avgust Pavel se bo 20. in 21. junija udeležil tradicionalnega pevskega tabora v Šentvidu pri Strični.

8. julija bo gostovala lutkovna skupina OŠ Gornji Senik na vabilo tamkajšnjega lutkovnega gledališča v Mariboru.

Letošnji brajni tabor za porabske osnovnošolce bo od 6. do 13. julija na Ptuju. Organizira ga ZKO Slovenije. 27. in 28. junija bo v Ravnah na Koroškem XVI. srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel. Iz Porabja se ga bodo udeležili mladi nogometaši iz Slovenske vesi.

27. junija organizirajo mladi socialdemokrati Murske Sobote turnir v malem nogometu v Serdici. Sodelovale bodo ekipe iz Italije, Avstrije, Hrvaške in Slovenije. Porabje bo predstavljala ekipa iz Andovec.

Ko imajo glavno vlogo kločuki.

Ko se ljudske noše raznih pokrajin v Sloveniji srečajo v Porabju na Madžarskem.

Porabske družine

Vekšo erbo bi njim nej mogli dati!

Gorenjaseniška ves je tak kak skrivnost. Če se na paut vzemaš pa si oblubiš, ka gor poiščeš vsakšo držino, ne smeš si tak misliti, ka se ti tau eden den pršika (uspe). Štiri dobra dneva trbej, če vsakšo držino poiščeš. Zgučavati se z njimi, tau je pa drugo.

Slabo vremen je bila, da sam prišla na Senik. Lüdje so nej vanej na mezévaj zatok, ka je vnoči dež prišo, méko je. Tü pa tam vidiš doma v ogradci kaj delati ednoga pa drugoga. Dobro je, ka sam se napelala k Györvárijevi, ki živéjo na srejda vési. Na bergé je v tom cajti nej pametno titi, sploj pa te nej, če je človek nej tak oblečeni pa obüt.

Oprém vrata pa cingam, nikoga nega. Tau je pa vidi, ka so doma. Števan Györvári iz škednja pride naprej pa mi pravi, ka žena pa dve čeri delajo v ogradci. Fanj dež je prišo, zdaj pa redčijo bagundli (peso), ka se ovak zadavi, pa nika neda z njega. Naprej njim prnasém tau, da bi rada gučala z držinov. Malo se branijo, pravijo, da so oni nej radi toma, če od nji pišajo, dapa mi zatok obečajo, da mo se leko pogočavali, če nazaj pridem.

Sledkar pridem nazaj pa je eštja itak v dela najdem. Zdj nika betonirajo. Dekla pa Ilona Györvári – vértinja – ranč tak delajo kak vsakši drugi. Potem se pa spravimo v künjo, pa si zgučavamo od nji, od držini.

Priimek (vezetéknév) Györvári je nej slovenski. Kak ste prišli do njega?

Števan mi razlaga, ka je njegvi oča Grebenar bijo. V prvoy bojni je velko čast daubo za dobro službo, grato je vitez. Etak so me za nagrado ponudili priimek gormeniti pa eštja 20 plügov grünta tü. Tau drugo je nej

vzejo, samo si je priimek zamejno.

"Šest mlajšov nas je bilau doma, 3 dékle pa tri pojbov. Eden brat je nej tuj doma, odišo je v Anglijo. Tistoga réda se je nej emo priliko včiti tuj doma, etak je pa odišo. Ge sam se maštrijo vönavčo pa sam 40 lejt delo v Kosinoj fabriki. Zdj sam že doma v penziji. Z ženauv sva 5 mlajšov gorzranila. Müva sva mela 4 pa je ona iz prvoga zakona prnesla ednoga. 5 deklin sva gorzranila."

Tak mislim, ka je tau lepau vöповедati, dapa

tak brodim, ka je vam tau nej tak naléki bilau, istina?

Vertinja, Ilonka etak goči: "Müva sva z možaum furt držini živela. Nej sva samo gorzranila 5 deklin, dále sva je vönavčiti tü. Tistoga réda – kak je že moj mauž pravo – smo se mi nej meli priliko včiti, kakoli smo zatau bili. S cejlo naso močjauv smo zdaj tau mlajšom ponüdili. Kak smo že prajli, 5 deklin mammo, med njimi so že 4 diplomirale. Najmenkša eštje zdaj študira, če de nam Baug pomago, ona de tö vönavčena."

Ka so se tvoje čerke včile, kakšo službo pa majo?

"Marijana je vzgojiteljica (óvónó), Ágnes je učiteljica, diplomirala je iz matematike in slovenščine, zdaj je pa mejla izpit (vizsga) iz računalništva. Katalin je končala tehnično univerzo (múszaki egyetem). Zdj tam na univerzi vči pa odi dale v šaulo tü. Mártika je

medicinska sestra (ápolónó), Aniko je najmenkša, ona odi v katoliško gimnazijo."

Pet mlajšov sta gorzranila, lejpi dom sta si spravila, mlajše sta dala včiti, kak je tau šlau?

Ilonka mi zdaj tadale goči: "Z možaum sva obadva v službo ojdla. Po službi sva pa vörno delala doma tü. Moji starištje so pomrli, grünt so tuj njali, moj brat pa sestra ne živéta tuj, etak malo gazdijo tü delamo. Moramo, mogli smo zatok, ka s službe je etakšo držino nej mogauče gordržati. Nigdar smo nej šli na

Naše pesmi (26)

Da zrankoma

*Da zrankoma rano gor stanem,
si zmislim na svojga bogá.*

*Edno kratko molitvico zmolim,
daj(j) nam Jezuš kaj dobroga dá.*

*Moja Micka se po ganki špancira,
vu rokaj eden glažec drži.*

*Vu glaži ma pušlič zeleni,
al' vendar ga lubi dobi.*

*Moja Micka je jakša kak tvoja,
pri mojoj so lüšne noči.*

*Moja Micka 'má pernatno postel,
pri tvojoj pa(j) slamca šumi.*

Gorenji Sinik
—mkm—

kotrige. Brano sam se eden cajt, te sam se pa prekdau. Te sam ranč nej vedo, zaka sam se podal. Naš gospaud Kúhar so mrlí, vse je ovak šlau, kak do tistogamau. Tak smo skončali, ka faro odamo, – zato ka go obnavlati nej vrejdnó – pa mo zidali nauvo. Dosta brige sam emo poleg toga.

Lüdje so tü mogli pomagati, zatok, ka smo telko pejnaz nej meli, ka bi samo tak zozidali. Dosta lüdi je samo obečalo kaj, pa nej napravilo. Tau pa zatok moram prajti, ka je več takši bilau, steri so dosta - dosta pomagali. V vesí sam član samoupravnoga odbora. Dosta vse je potrebno naréditi, pejnaz je pa malo."

Vertinja Ilonka: "Mislim, ka so lüdje vsepovsédik takši kak pri nas. Gda sam eštja v službi bila, sam dosta žmetnoči mejla, zatok, ka je z lüdami delati najžmetnejše. Pa itak tak pravim, ka se je nika takšoga nej zgodilo, za steroga volo bi človek tak pravo, ka je nej bilau vrejdnó delati za tau ali za tisto."

Vrejdnó se je bilau telko trüditi, sploj pa za tau, ka sta čeri vö dali včiti?

Odgovor od obadva etakšoga dobim:

"Če bi eštja gnauk začnili, bi ranč etak naredili. Tak mislim, ka bi VEKŠO ERBO (DEDIŠČINO) NEJ MOGLI DATI SVOJIM MLAJŠOM, KAK TAU, KA SO PRIŠLI DO ZNANJA."

Ka bi pa želeli v svojom žitki naprej?

"Najvekša želja je, naj najmenkša čerka dokonča šaule, aj njau tü leko na paté postavimo. Zvün toga pa iz srca želejmo, naj bauda MIR na svejti, naj ne zadbimo bojno pa trpljenja pa naj nam Baug zdravje da."

I. Barber

Naši mali dopisniki nam pišejo:

MOJA PRIJATELJICA

Moja prijateljica je Tímea Horvat. Stanuje na Dolnjem Seniku.

Ima dolge svetle lase. Modno se oblači. Ima rjave oči. Dobro se uči. Je prijazna. Ne govori grdo. Včasih ni vljudna. Tistemu ki, se ne uči dobro, pomaga. Ima sestro, ki hodi v gimnazijo. Rada igra rokomet in posluša glasbo. Njena mama je učiteljica na naši šoli. Tímea se uči nemški jezik.

Moja prijateljica je zato, ker se z njo lahko odkrito pogovarjam in me potolaži, če sem slabe volje.

Renata Čizmaš
OŠ Gornji Senik

NA SPREHODU

Bil sem na sprehodu v gozdu. Videl sem zelo lepega, majhnega zajčka. Imel je svetlorjav repek ter beli in malo rjavkast

Kajetan Kovič Črni muc

V trgovini kupil sem pisane balone, belo-modro-rožaste pisane balone.

Pa prišel je črni muc med balone skočil in se je z baloni vred črni juc razpočil.

kožušček. Ko me je opazil, je takoj zbežal v grmovje. Zalostno sem šel naprej.

Tomaž Fartek, 3. r.,
OŠ Gornji Senik

PRVIČ NA KOLESU

Prvič je bilo na kolesu zabavno, čeprav sem padel. Oče me je spustil s klanca in sem se ustrašil. Potem sem tako hitro drvel, da sem se razveselil. Oče pa je tekel za mano, da ne bi padel. Ko me je ujel, mi je dejal: "Veš, da ne smeš tako hitro voziti!"

Jaz pa mu nisem nič odgovoril. Potem me je prijel in me odpeljal na ravnino. Tam je bilo lepo. Naučil sem se voziti kolo. Potem smo šli domov. Mislim, da bom srečno vozil.

Viktor Časar, 3. r.,
OŠ Gornji Senik

BILA SEM BOLNA

V petek sem bila veliko na dvorišču. Z bratom sva se lovila. Ko sva se utrudila, sva sedla na tla. Zemlja je bila mrzla. Ko sem prišla v hišo, sem pila mrzlo vodo. Mama me je lepo opozorila, naj ne pijem vode. Zjutraj sem kašljala. Imela sem vročino. Zdravnik me je pregledal in ugotovil, da imam gripo. Tri dni sem bila doma. Četrti dan sem šla v šolo. Zelo sem bila vesela, da sem ozdravela.

Ildi Glavanovič, 3. r.,
OŠ Gornji Senik

KOKOŠJA DRUŽINA

V kokošnjaku živi kokošja družina. Že zgodaj zjutraj se s kikirikanjem oglasi petelin. Zbudi vse kokoši. Kokoši pridno ne-sejo jajca. Iz jajc se izvalijo piščančki. Jaz imam piščančke rad.

Šandor Bajzek, 3. r.,
OŠ Gornji Senik

Fekete cica

Vettem magamnak sok-sok színes lufit, fehéret, sárgát, pirosat és zöldet, hogy olyan magasból, mint én soha még, nézhessék, csodálják a földet.

De odakapott a feketé cicánk, s mancsától szétpukkadt valamennyi, kérdőn és félve nézett vissza rám: gazdám, ezeken már nem segíthet senki.

VEŠ - VEM

Zakaj imamo štiri letne čase

Vsako leto ima glede na vremenske spremembe štiri letne čase. Na severni polobli se zima uradno začneja z zimskimi zamenjavami, in to 22.-23. decembra. Pomlad pa se začneja s pomladanskim enakonočjem, in to 20. - 21. marca.

Tudi za poletje je značilno, da se začneja s poletnim enakonočjem, z 21.-22. junijem. Enako pa je začetek jeseni že 22. - 23. septembra, z jesenskim enakonočjem. Ob vseh teh spremembah sta na dan spremembe letnega časa dan in noč enako dolga.

Ob zimskem sončnem obratu je sonce najbolj oddaljeno od ekvatorja, zato je v tem času dan najkrajši. Ob poletnem sončnem obratu pa je sonce najbližje ekvatorju in je zato dan najdaljši.

Prav pa je da vemo, da so na južni polobli vsi letni časi ravno obratno, kot na severni.

V letnih časih se spremi-

nja tudi toplota v našem ozračju. Sprememba toplote ozračja je posledica sprememb kota, pod katerim sončni žarki dosežejo površino zemlje. Na toploto ozračja pa vpliva tudi neenako trajanje sončne svetlobe na Zemlji.

Ker pa se zemlja vedno giblje po svojem tiru okrog Sonca, je kot njene osi nagnjen glede na tir, po katerem se giblje, in to pod kotom $66,3^{\circ}$. Če je tedaj severni del ali severna polobla obrnjena k Soncu, dobiva prav gotovo sončne žarke pot kotom, ki je bližji kotu 90° , kot pa na južni polobli. Zaradi tega je na severni polobli toplejše vreme. Čez šest mesecev pa se gibanje Zemlje spremeni in toplejše vreme je na južni polobli. Letni časi se torej obrnejo.

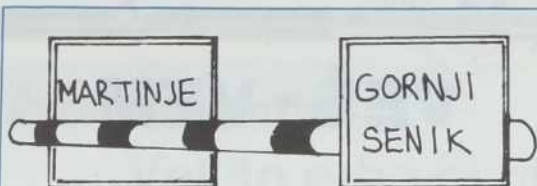
V polarnih krajih ob zemeljskih tečajih pa imajo samo dva letna časa. Kratko poletje s stalno dnevno svetlobo in seveda zelo dolgo zimo z neprekinjeno nočjo.

Če pa pogledamo v bližini ekvatorja, bomo ugotovili, da je razlika med sončnim sevanjem v različnih letnih časih zelo majhna. So le sezonske spremembe, ki so predvsem odvisne od deževnih in suhih obdobij. Te pa so posledica gibanja medtropskega pasu. To pa je zelo ozek pas obilnega dežja, ki obkroža Zemljo le v bližini ekvatorja. Ta ozek subtropski pas se pomika s Soncem navzgor in navzdol od ekvatorja in prav v območjih, ki jih ob gibanju prečka, povzroča izmenično suha in mokra - deževna obdobja. Ker tak pas prečka pokrajine ob ekvatorju le dvakrat letno, imajo vsa ta območja pogosto letno dve deževni in dve suhi obdobji.

Glej, glej! Ta stric nas pa slika

(Malčki v števanovskem vrtcu)

DEZINFORMACIJE

Iz neuradnih virov smo zvedeli, da sta konec oktobra leta 1990 predsednika Madžarske in Slovenije prestopila državno mejo pri Gornjem Seniku.

Od takrat je minilo 568 dni, rednega mejnega prehoda pa še ni.

ŽIJTEK V MURSKI SOBOTI

Sedem tisočletij ob Blatnem jezeru

Društvo za varstvo okolja Pomurja je sklenilo, da svojo 20-letnico počasti z večdnevno prireditvijo, ki so jo poimenovali Žijtek. Tako so pripravili kar nekaj posvetov: o človeku in Muri, zdraviliškem turizmu in ekologiji, o kulturni dediščini so govorili v razpadajočem gradu pri Gradu na Goričkem, ekološki so se s čolni spustili po Muri, ogledali so si log črne jelše v Polani... Nekaj je bilo tudi žabavnih

član slovenskega predsedstva dr. Matjaž Kmecl, v Murško Sobotu pa so prišli tudi predstavniki madžarskega ministrstva za kulturo.

Razstava Sedem tisočletij ob Blatnem jezeru je plod večletnega raziskovanja muzejev Zalske županije, Madžarske akademije znanosti in umetnosti in Madžarskega narodnega muzeja. Na območju Malega Balatona (Kis-Balatona) so arheologi na

prireditve, tako nočni koncert v Murški Soboti, sejem ob soboškem gradu, ribiški piknik v Krogu. Svoj delež so prispevali tudi pomurski lovci, ki so praznovali 70-letnico delovanja društva. Praznovanje pa so zaznamovali s koncertom rogistov in lovskih pevskih zborov.

Osrednji dogodek Žijtko pa se je zgodil v petek zvečer, 6. junija, ob 19.00. V prostorih soboškega gradu so odprli razstavo Sedem tisočletij ob blatnem jezeru. Odprl jo je

površini 25 km² odkrili ostanke naselbin, utrd in grobišč od predzgodovine pa vse do konca turških bojev. Tako so zdaj tudi v Murški Soboti zbrani predmeti teh raziskovanj vse od mlajše kamene dobe do zgodnjega ter visokega srednjega veka. Tu je tudi veliko arheološkega materiala, ki priča o povezanosti predalpskega in panonskega prostora in ljudi. To je največja gostujoča razstava v Murški Soboti in bo odprta do konca avgusta.

S. E.

CENJENI PREBIVALCI MONOŠTRA

Od 29. junija do 12. julija 1992 bo v vašem mestu mednarodni raziskovalni tabor. Raziskovalci Inštituta za narodnostna vprašanja iz Ljubljane in Državne knjižnice za tuje jezike iz Budimpešte bodo skupaj s študenti Pedagoške akademije iz Sombotela zbirali gradivo za skupno slovensko-madžarsko raziskavo "Med-etnični odnosi in etnična identiteta v mestu Szentgotthárd/Monošter. Obiskali bodo okoli 700 polnoletnih prebivalcev Monoštra. Morebiti bo sodelavec tabora potkal tudi na vaša vrata in vas poprosil za sodelovanje. Upamo, da se boste vabilu odzvali.

S tem boste prispevali k zajetju dovolj velikega števila udeležencev, kar bo vplivalo na zanesljivost podatkov.

Vprašalnik, ki ga boste skupaj z našim sodelavcem izpolnili, je anonimen. Zanimajo nas stališča prebivalcev Monoštra kot celote, do katerih pa lahko pridemo le na podlagi vaših odgovorov.

Za sodelovanje se vam lepo zahvaljujemo.

Inštitut za narodnostna vprašanja
Ljubljana

Državna knjižnica za tuje jezike
Budimpešta

TISZTELT SZENTGOTTHÁRDIÁK!

1992. június 29-től július 12-ig nemzetközi kutatótábor fog működni az Önök városában.

A ljubljana Nemzetiségi Kutatóintézet, a budapesti Idegennyelvű Könyvtár munkatársai valamint a szombathelyi Tanárképző Főiskola hallgatói gyűjtenek adatokat az említett időpontban az "Interetnikus kapcsolatok és etnikai identitás Szentgotthárdon" című kutatási programhoz. Az adatgyűjtés során kb. 700 szentgotthárdi felnőttet fognak felkeresni. Megtörténhet, hogy a tábor munkatársai Önhöz is bekopogtatnak és felkérlik, hogy válaszaival segítse a kutatást. Tisztelettel kérjük, ne utasítsa el kérésüket, hiszen ezzel segítségét nyújt ahhoz, hogy megfelelő létszámú adatközlő vegyen részt a kutatásban. Ezzel hozzájárul a kutatás végeredményének objektivitásához.

A kérdőív, melyet munkatársunk segítségével kitölt névtelen. Minket a szentgotthárdiak véleménye érdekel, de az általánosításhoz szükségünk van az Ön egyéni válaszaira.

Segítségét köszönjük.

Nemzetiségi Kutatóintézet
Ljubljana

Országos Idegennyelvű Könyvtár Budapest

NIKA ZA SMEJ

ŠTIRJE SKOPCI DOMAU DEJO Z DELA

Vsi so strašno žedni, leto je, v fabritja je pa vrauča. Pridejo do edne krčme, že stapajo gor po stumbaj, da eden skopec stana pa si vzdihava. Drugi skopec ga pa pita: "Leko ti je lagvo prišlo, ali ka ti je?"

Naš skopec pa zdaj etak pravi: "Ge nemo nut." Padaš ga pa pita: "Zakoj pa neštješ z nami, vej si pa ti najbola žeden bijo." Of pa zdaj etak pravi: "Ti nale-tja gučiš. Kak bi pa ušo not, da ednoga filéra nemam."

Padaš pa zdaj etak pravi: "Nika se pa za toga volo ne brigaj. Poj samo z nami. Ništja ne žalej, aj ti tū pi-geš!"

/ / / / /

V EDNOJ VESI JE BIJO EDEN CLOVEK

Bečka (sod) so me gučali. Zato je bijo bečka, ka je tak veliko črvau (trebuh), noso, kak rejsan edna bečka pa je telko piva spijo, tjelko se je dovoljeko. Pejnaz

je nej trnok emo, kak bi emo, da je samo furt pri bečki stau. Eden dén v V-araš dé, pa se not spravi v edno gostilno. Pejnaz je samo za edno velko pivo emo. Prosi velko pivo pa da že skurok vöspigé, te velko larmo zažané. Kölnar k njema dé pa ga pita, ka je za nevaula? Bečka pokaže v pivo, tam je edna velka müja not. Kölnar prosi, aj túma (tiho) bau, vej dobi drugo pivo. Da je že tretjo pivo etak daubo, od njega eštja vekši štrik vcuj k njema stana pa ma etak pravi: "Gospaud, rad bi na pausadbo proso vašo müjo. Leko?"

I. B.

/ / / / /

Gnesdén dosta navaula mamo za plačila volo. Dosta elektrike moramo plačati, potem pa eštje mo padara tū plačüvali. Etak se je leko pri ednoj držini tau zgodilo:

Vertinja etak pravi: "Djauži! Prišo je račun od elektrike pa od otroškoga doktora. Telko pejnaz nej-mamo, da bi obadvaje plačali. Ka mo zdaj? Ka prva plačamo?"

Vert Djauži pa zdaj etak pravi: "Moja draga Rejza. Nej zaman, ka si ženska z dugimi vlasami pa s kratko pametjov. Tau je nej pitanje, ka prva plačamo. Plačamo prvin elektriko."

Zdaj pa Rejza pravi: "Ti praviš, ka sam dja naura? Ka si pa te ti, če elektriko za več držiš kak dejte?"

Djauži pa zdaj etak pravi: "Pravo sam, ka si ne vejš premišlavati. Mogla bi vedeti, ka če elektriko ne plačeš, te elektriko vözakapčijo. Dejte pa ne morejo vözakapčiti. No vidiš!"

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna

urednica **Marijana Sukić**

Naslov uredništva: H-9970

Monošter, Deak Ferenc ut 17.,

p. p. 77, tel.: 94/80-767

Cena:

posamezna številka 10 forintov

oz. SLT, celoletna naročnina 260

forintov oz. 520 SLT

Tisk: SOLIDARNOST,

Arhifekta Novaka 4,

99000 Murška Sobotu

Slovenija

Nenaročenih rokopisov in fotografij

ne vračamo